

СЛОВО ПРО ДЕМОНСТРАНТА

diasporiana.org.ua

СЛОВО ДО НЕВІДОМОГО УКРАЇНСЬКОГО ДЕМОНСТРАНТА

Українській молоді, що на площах і вулицях Києва, Львова та багатьох міст Заходу продемонструвала свою революційність і вірність ідеалам української суверенної незалежної держави, присвячую це слово.

Автор

Твоя голова — в короні з поліційних рук, що колічками пальців проникли гущу волосся і застрягли в скальпі. Здалека здається — ти повис між небом і землею, над юрбою і серед поліційних шапок із запряженими в них бездушними пиками. На твоєму обличчі — струмки крові. Однак у твоїх очах — лагідна непохитність, що промовляє без слів: "Вони не знають, що творять..."

Ми дивимось і не можемо простити їм того, бо весь твій вид хвилює нас, немов грізна пересторога:

— Щоб ви не забули!

А так легко забути і ще легше не помітити нині — поміж нами, в минулому — за нами, і в майбутньому — перед нами таких, як ти, молодих людей з непохитними очима. Сміливців, що сміють вийти на барикаду і навіть погрозливій смерті скажуть своє тверде: "Ні!"

Ми розуміємо тебе: на коротку мить — коротшу за ту, в якій блискавичний удар розторощив твоє обличчя, ти до болю усвідомив свою самотність — між байдужим небом і незримою надією батьків, братів і сестер твоїх.

Не твоя вина, що тривожна непевність огорнула тебе в цю мить. Адже струмки крові заливають озерця твоїх очей. Адже жорстокі руки брутальної сили не дозволяють тобі повернути свій зір туди, де твої друзі й подруги біжать на виручку тобі, вперед — під град ударів палиць і новопрусацьких чобіт, під копита баских коней.

Зміцнений солідарністю своїх друзів, ти прости всім тим, що з боязкої розсудливості залишилися в затишних домах. Вони — нещасні тепер і повік остануться пригнічені: твій вид пригадуватиме їм їхню слабкість, виявлену саме в час, коли треба було на весь зріст випрямитися перед лицем всього люду.

І ще забудь імена всіх тих, у чиїх порохнявих душах гніздяться пугачі зневіри у власні сили народу. Твій вид зганятиме сон з їхніх віч, нагадуючи їм їхне безгрунття.

Зате в цій хвилині твого тяжкого випробування — коли колючки насильницьких пальців вп'ялися в твої скроні, коли світ у твоїх очах спалахнув кривамим полум'ям, — згадай тих, що в Україні сонця не бачать з-поза в'язничних ґрат. І тих, що свої долоні роздирають на колючій огорожі концтаборів Росії. А особливо тих, кого в арктичну ніч веде на страту московський кат.

Тоді знатимеш, що ти — не самотній.

Своїм видом ти нагадаєш тих борців вільним людям світу.

— Щоб вони не забули!

І ще зміцнися думкою про тих, що свого революційного вогню не перетворили в попіл розчарувань. Вони бо всі з тобою, в одній лаві, хоч і як далеко від тебе дехто з них — віком або простором.

Їхні голови теж бували в коронах з поліційних рук. Їхні обличчя теж обмивалися кров'ю на вуличних барикадах. Їхні плечі не раз тріщали під ударами поліційних шабел, що силкувалися розрубати навіть їхню бойову пісню над могилками українських воїнів.

А нині твій вид нагадує їм наших спільних друзів, які зброєю і власним життям засвідчили свою особисту й національну гідність.

— Щоб ми не забули!

Твоя голова в короні з хижих рук, що ведуть тебе туди, куди ти не хочеш. Можливо: тебе гнітить думка, що чин твій і твоїх однолітків ще не дорівнює подвигам справжніх революціонерів.

Придуши цей сумнів!

Бо ваш перший крок на ваш перший ешафот повік запишеться в пам'яті українських нащадків.

Бо в сірій далечі майбутнього напевно знайдеться не один батько, який покаже на ваші голови в коронах з хижих рук, на зрошені кров'ю обличчя і скаже:

"Дивися, сину! Дочко, дивись! Це — за українську справу їх мучили колись!..."

І тії молоді люди українського роду зрозуміють — і ваш, і свій обов'язок.

Бо твій вид промовлятиме до них переконливіше за будь-які слова:

— Щоб ви не забули!

ЗА ПОЛІТИЧНУ СИЛУ УКРАЇНИ!

"Сам уряд Росії пхає вас на дорогу нелегальної роботи, а ви будете вперто бити лобами об стіну на те тільки, щоб вам вільно було бути льояльними?"

Не бійтеся, уряд добре бачить, де українство могло б бути йому неприємне, і всіма можливими запорами не допускає свідомих українців і української свідомости до народу, — а ви будете слати петиції до царя і вести війну з цензорами за дозвіл надрукувати по-українськи книжечку народних оповідань, казок або віршів!

Невже це змагання — робота й війна, гідна духового світу великої нації?... Сором українській інтелігенції, сором особливо молодому поколінню, коли воно не відчуває великої потреби, не віднайде шляху до народу, не покладе основи для того, щоб Україну зробити політичною силою!"

**Іван Франко,
1896 року.**

"Коли б я був єдиним українцем на світі, я й тоді боровся б за Україну!"

**Лев Лук'яненко,
в'язень у концтаборі Росії, 1970 року.**